

Länsialueen palveluverkko

595/12.00.00.01.00/2013

KH § 163

Valmistelijat:**Strategia- ja rahoitusjohtaja Olli Naukkarinen,
puh. 040 512 1580****Liikuntatoimenjohtaja Ilkka Oksman, puh. 0400 753 504****Tilakeskuksen johtaja Katri Tolvanen, puh. 040 574 3630****Kaavoitusarkkitehti Matti Veijovuori, puh. 040 660 5662****Kasvatus- ja opetustoimenjohtaja Tuija Willberg,
puh. 0400 705 875**

Liitteet Palveluverkkoselvitys
Tarkennuksia ja täydennyksiä liikennejärjestelyihin

Oheismateriaali

Kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto
Teknisen lautakunnan lausunto
Nuoriso- ja liikuntalautakunnan lausunto
Sosiaali- ja terveystoimikunnan lausunto
Kulttuurilautakunnan lausunto
Lasten parlamentin kannanotto
Nuorisovaltuuston kannanotto
Länsialueen koulujen oppilaiden huomioita
Kuntalaisten kommentit ja palautteet
Suurkouluja vastustava adressi

Palveluverkkoselvitys

Länsialueen palveluverkkoa on selvittänyt eri toimialoja edustavien viranhaltijoiden työryhmä. Työryhmä on jättänyt ehdotuksensa, joka käsittää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, liikuntatoimen, nuorisotoimen, kulttuuritoimen sekä sosiaali- ja terveystoimien palvelujen järjestämisen. Selvityksen yhteydessä on laadittu kuntoselvitykset kaupungin länsialueella omistamista rakennuksista ja tarkasteltu Sammonlahden alueen yleisiä kehittämismahdollisuuksia.

Selvitystyössä on tarkasteltu viittä eri palveluverkon mallia, jotka sisältävät yhteensä 15 alavaihtoehtoa. Palveluverkkotyöryhmä esittää laadittujen selvitysten ja vaihtoehtojen vertailun perusteella, että palveluverkon kehittämistä jatketaan keskitetyn mallin pohjalta. Näissä vaihtoehtoissa esi- ja perusopetus järjestetään länsialueella Sammonlahden ja Lappeen kouluissa. Sammonlahden koulun yhteyteen voidaan rakentaa yhteiskäyttöisiä tiloja myös nuoriso- ja

liikuntatoimen, kirjaston ja Eksoten käyttöön. Palveluverkkoselvitys on liitteenä.

Selvityksen jälkeen tarkentuneet asiat

Palveluverkkoselvityksen jälkeen on vielä tarkemmin selvitetty vaihtoehdossa 1 käyttöön jäävien rakennusten kuntoa.

Sammonlahden palloiluhalliin tehdyn tutkimuksen perusteella rakennuksessa esiintyy laaja-alaisia kosteusvaurioita yläpohja-, ulkoseinä- ja alapohjarakenteissa. Lisäksi rakennuksen ilmantiiveys on heikko ja ulkovaipparakenteissa esiintyy kylmäsiltoja, jotka lisäävät rakenteiden kosteusrasitusta. Kosteusvaurioiden ja kylmäsiltojen poistaminen rakenteista vaatii laaja-alaisia korjauksia, jolloin korjausaste nousee arviolta lähelle 70%. Tästä syystä on vakavasti harkittava puretaanko palloiluhalli kokonaan ja rakennetaan uusi, vai yritetäänkö halli peruskorjata.

Sammonlahden päiväkotiin tehdyn tutkimuksen perusteella rakennuksen julkisivujen kunto on tyydyttävä, ikkunoiden kunto etelä-länsisuunnalla on heikko ja ulkoseinissä on havaittu paikallisia kosteusvaurioita. Rakennuksen vesikatto on uusittu muutamia vuosia sitten. Kuivien sisätilojen rakenteet ovat tyydyttävässä kunnossa, märkätilat paikoin huonossa kunnossa.

Uus-Lavolan päiväkotiin tehdyn tutkimuksen mukaan piha-alueilla ei ole välitöntä korjaustarvetta. Julkisivuissa on viitteitä vaurioista. Julkisivumuuraukset ovat silmämääräisesti arvioiden hyvässä kunnossa, mutta otettujen näytteiden perusteella ulkoseinissä on paikallisia vaurioita. Silmämääräisesti arvioiden lattiapinnat ovat pääosin hyvässä kunnossa, alapohjassa ja välipohjassa ei ole välitöntä korjaustarvetta. Välipohjissa ei ole välitöntä korjaustarvetta. Keittiön korjausta suositellaan harkittavan. Vesikatossa on paikallisia vaurioita ja sen kunnan on arvioitu olevan välttävä.

Lisäksi palveluverkkoselvityksen julkaisun jälkeen saadun palautteen perusteella on täydennetty ja tarkennettu liikennejärjestelyihin liittyviä suunnitelmia. Tarkennukset ovat liitteenä.

Selvityksen laadintaan liittyvä osallistuminen ja vuorovaikutus

Ensimmäiset vaihtoehdot länsialueen tulevaksi palveluverkoksi laadittiin vuoden 2015 alkupuolella. Kuntalaisille vaihtoehtoja esiteltiin 5.5.2015 Sammonlahden koululla järjestetyssä asukastilaisuudessa ja vaihtoehdot olivat luettavissa 4.5.2015 lukien kaupungin verkkosivuilla. Tilaisuudesta ja palautteenantomahdollisuudesta informoitiin Vartti Etelä-Karjala-lehdessä 3.5.2015, ilmoitustaululla sekä kaupungin

kotisivuilla julkaistulla ilmoituksella. Palautetta ja kysymyksiä saattoi lähettää www.otakantaa.fi sivuston kautta tai sitä saattoi toimittaa kirjallisena Asiakaspalvelukeskus Winkkiin kaupungintalolle 31.8.2015 saakka. Eräiden alueen asukkaiden toimesta 13.8.2015 järjestettiin vielä asukastilaisuus, jossa valmisteluun osallistuneet virkamiehet olivat vastaamassa kuntalaisten kysymyksiin sekä kuulemassa palautetta myös suullisesti. Toimialat toimittivat vastauksia asukastilaisuuden jälkeen asukkailta tulleisiin jatkokysymyksiin elokuun aikana.

Määräajassa Otakantaa.fi-sivustolle tuli 19 kommenttia. Asiakaspalvelukeskus Winkkiin ja kaupungin kirjaamoon toimitettiin 18 palautetta sekä suurkouluja vastustava 1072 henkilön allekirjoittama adressi. Em. kannanotot ovat oheismateriaalina. Kannanotot toimitettiin valmistelevalle työryhmälle sekä vaihtoehtojen vaikutusten arviointia tehneelle konsultille. Kannanotoissa ja palautteissa esitetyt näkemykset ja huolenaiheet otettiin huomioon syyskuussa jatkuneessa valmistelutyössä.

Kuntalaisille esiteltiin viranhaltijatyöryhmän tammikuussa valmistunutta selvitystä 28.1.2016 pidetyssä kuntalaistilaisuudessa. Selvitys liitteineen sekä esittelydioineen on ollut luettavissa kaupungin kotisivuilla 28.1.2016 lukien. Alueen asukas- ja vanhempainoiminta-aktiivit organisoivat 10.3.2016 tilaisuuden, johon he kutsuivat kaikki kaupunginvaltuutetut sekä edustajat virkamiesvalmistelun tehneestä työryhmästä. Viranhaltijoista tilaisuuteen osallistui kaavoitusta ja liikennejärjestelyjä valmistelevia viranhaltijoita. Kävelykierroksen aikana arvioitiin erityisesti liikennejärjestelyjä.

Yhteenveto selvityksestä saaduista lausunnoista

Kaupunginhallitus merkitsi 1.2.2016 länsialueen palveluverkkotyöryhmän raportin tiedoksi ja päätti pyytää palveluverkkoselvityksestä lausunnot tekniseltä lautakunnalta, kasvatus- ja opetuslautakunnalta, kulttuurilautakunnalta, nuoriso- ja liikuntalautakunnalta, sosiaali- ja terveystoimikunnalta, nuorisovaltuustolta ja lasten parlamentilta.

Kasvatus- ja opetuslautakunta yhtyy palveluverkkoselvitystä tehneen työryhmän esitykseen, ja esittää, että länsialueen palveluverkon kehittämisvaihtoehdoksi valitaan keskitetty vaihtoehto 1, joka toteutetaan vaiheittain. Toisessa toteutusvaiheessa ratkaistaan alueen asukasmäärän kehittymisen ja tarkemman pedagogisen arvioinnin perusteella jatketaanko toteutusta 1A vai 1B mallin mukaisesti.

Tekninen lautakunta esittää, että länsialueen palveluverkon kehittämisvaihtoehdoksi valitaan keskitetty vaihtoehto 1, joka toteutetaan vaiheittain. Lisäksi lautakunta lisäsi teknisen johtajan esityksestä oheismateriaaliksi alueen alustavat liikennejärjestelyt.

Nuoriso- ja liikuntalautakunta päätti nuoriso- ja liikuntatoimen esittämin perustein hyväksyä osaltaan länsialueen palveluverkkotyöryhmän esityksen, että palveluverkon kehittämistä jatketaan keskitetyn mallin eli vaihtoehtojen 1A ja 1B pohjalta. Keskitetty malli on nuorisotoimen ja liikuntatoimen palvelujen kannalta paras vaihtoehto. Lautakunta edellyttää, että muutokset kouluverkkoon ja päiväkotiverkkoon toteutetaan vasta sen jälkeen, kun ensin on rakennettu turvalliset ja sujuvat kevyen liikenteen ja muun liikenteen yhteydet niille kouluille ja päiväkodeille, jotka länsialueelle jäävät. Myös länsialueen liikuntapaikoille on järjestettävä turvalliset ja hyvät kevyen liikenteen ja muun liikenteen yhteydet.

Kulttuurilautakunta yhtyy palveluverkkoselvitystä tehneen työryhmän esitykseen, ja esittää, että länsialueen palveluverkon kehittämisvaihtoehdoksi valitaan keskitetty vaihtoehto 1, jonka toteuttamisvaiheissa kirjaston rakentaminen koulun yhteyteen ajoitetaan ensimmäiseen vaiheeseen. Kulttuurilautakunta on huolestunut tyhjentyvistä tiloista ja niiden tulevasta käytöstä.

Sosiaali- ja terveystoimikunta toteaa, että suunnitelma täyttää terveydenhuoltolain 11 § mukaisen vaatimuksen päätöksenteon valmistelusta, ja että selvitys on tehty kattavasti. Eksoten oppilashuollon ja neuvolapalvelujen sijoittuminen samaan yhteyteen tai lähietäisyyteen muiden lapsiperhepalvelujen kanssa tuo synergiaetuja. Yhteistoiminnalliset tilat mahdollistavat uudenlaisia ja entistä tehokkaampia kokeiluja väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä kunnan toimialoille, sosiaali- ja terveystoimien järjestäjälle että järjestötoimijoille. Keskitytyssä mallissa on mahdollista tarjota mm. kattavampaa iltapäivä- ja aamupäiväkerhotoimintaa koululaisille ja vastata erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden palvelutarpeeseen tehokkaammin. Keskitettykään malli ei vaikuta huomattavasti esim. koulumatkoihin eikä vaikeuta palveluiden saavutettavuutta. Liikenteen turvallisuuteen on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Lasten parlamentti kannattaa suuremman ja yhtenäisemmän mallin koulua. Perusteluina esitetään mm. laajemmat ainevaihtoehdot ja suuremman opettajamäärän mahdollistama lapsen erityistarpeiden parempi huomioiminen. Koulun yhteishengen ja mahdollisen kiusaamisen osalta lasten parlamentti näkee isoissa kouluissa sekä hyviä että huonoja puolia. Isossa koulussa tulee kiinnittää huomiota luokan kokoon.

Nuorisovaltuuston jäsenistä suurin osa kannattaa yhden yläkoulun ja kahden alakoulun mallia, mutta myös kahden yläkoulun malli saa kannatusta. Yhtä suurta yläkoulua puoltaa erityisesti mahdollisuus laajaan valinnaisainetarjontaan sekä pienempi riski koulujen alueellisesta eriytymisestä. Ala- ja yläkoulun yhdistäminen samaksi isoksi yhtenäiskouluksi ei ole nuorisovaltuuston mielestä ongelma. Yhtenäiskoululla nähdään myönteisiä vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön. Nuorisovaltuusto ei kannata nykyisten koulujen sellaisenaan säilyttämistä ja peruskorjaamista, vaan pitää parempana rakentaa uutta tilaa. Sammonlahden osalta tulee erityistä huomiota kiinnittää koulun tavoitettavuuteen, liikenneyhteyksiin ja liikenneturvallisuuteen. Kahden yläkoulun mallia tukisi oppilaiden lyhyt koulumatka, mutta yhden yläkoulun mallissakaan koulumatkat eivät kasvaisi ylitsepääsemättömän suuriksi.

Lausunnot niiden antamispäivämäärineen ovat kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Länsialueen koulujen huomioita

Ennen kasvatus- ja opetuslautakunnan lausuntoa kuultiin alueen koulujen oppilaskuntia.

Koska palveluverkkoselvitysmateriaali on laaja ja vaihtoehtojen syvälinen pohdinta peruskoululaisille haasteellinen tehtävä, on oppilaskunnilta kerätty näkemyksiä muutamiin keskeisiin kysymyksiin. Sammonlahden koulun oppilaskunta on jo aiemmin pohtinut millainen on hyvä yläkoulu. Alakoululaisten unelmia on koottu vuonna 2013, jolloin unelmat keskittyivät pääasiallisesti välinetoiveisiin.

Alakouluja on Sammonlahden palvelualueella viisi (Korkea-aho, Kuusimäki, Lappee, Lavola ja Skinnarila). Kyselyn tulosten mukaan sopiva koulumatka, jonka oppilaskuntien mielestä voi kulkea kävellen tai pyörällä, vaihteli 1 -3 kilometrin välillä. Tärkeänä koulun käymistä samassa koulussa ensimmäisestä luokasta peruskoulun loppuun saakka piti kolme oppilaskuntaa viidestä. Samoin monipuolisia kerhoja koulupäivän aikana ja sen jälkeen sekä vieraiden kielten opiskelumahdollisuuksia piti tärkeänä kolme viidestä. Kuraattorin ja terveydenhoitajan tavoitettavuutta päivittäin piti tärkeänä neljä viidestä oppilaskunnasta ja kaikkien mielestä oli tärkeää, että koulussa on hyvä yhteishenki ja paljon yhteisiä tapahtumia. Neljälle oppilaskunnalle viidestä oli ihan sama, jos yläkoulu olisi omassa koulussa; yksi oppilaskunta piti yläkoulua myös pelottavana (Kuusimäki), yksi toivottavana ja mielenkiintoisena (Lappee). Sopiva koulukoko oli oppilaskuntien mielestä sen kokoinen, kuin heidän nykyinen koulunsa on.

Yläkoululaisten mielestä tärkeää on laaja valinnaisuus, aineenopettajien opetus, terveydenhoitajan ja kuraattorin tavoitettavuus, hyvä yhteishenki ja tapahtumat, kerhot ja mahdollisuus opiskella laajoja kokonaisuuksia ja erikoistua. Myös koulutilojen käyttömahdollisuus koulupäivän jälkeen koettiin tärkeänä. Kirjaston ja nuorisotilojen sijainti koulun kanssa samassa kiinteistössä jakoi mielipiteitä. Samoin mielipiteet yhden ja kahden yläkoulun välillä jakaantuivat.

Kyselyn yhteenvedot ja Sammonlahden koulun oppilaskunnan näkemys siitä, millainen on hyvä yläkoulu, ovat oheismateriaalissa.

Henkilöstön kuuleminen

Alueen koulujen sekä päiväkotien henkilöstölle varattiin yhteistoimintamenettelyn mukaisesti tilaisuus lausua mielipiteensä heitä, heidän työtään ja työympäristöään koskevista asioista.

Henkilöstö on tuonut esille koulumatkojen turvallisuutta, piha-alueen monipuolisuutta, liikuntatilojen riittävyttä sekä opetusryhmän ja yksikön kokoon liittyviä asioita. Henkilöstö on toivonut, että henkilöstösiirrot käsitellään riittävän hyvissä ajoin henkilöstöä kuullen ja rakennusten terveellisyydestä ja turvallisuudesta pidetään huolta niin kauan, kuin ne ovat päiväkoti- tai koulukäytössä. Sammonlahden koulun henkilöstö on toivonut, että toteutettavaksi valittaisiin jo tässä vaiheessa vaihtoehto 1A, jossa alueella on vain yksi yläkoulu.

Tarvittava jatkovalmistelu

Mikäli palveluverkko rakennetaan keskitetyn vaihtoehdon 1 pohjalta, täytyy hankesuunnitteluvaiheessa vielä tarkentaa kumpi vaihtoehto (1A vai 1B) toteuttaa paremmin uutta opetussuunnitelmaa. Lisäksi liikuntatiloihin liittyvää ratkaisua täytyy vielä tarkentaa iltakäytön näkökulmasta, koska on varsin todennäköistä, että Sammonlahden nykyinen liikuntahalli on edullisempaa purkaa ja rakentaa uusi kuin korjata. Lappeen koulun liikuntasalia ei todennäköisesti pystytä laajentamaan, joten pohdittavaksi tulee myös, onko järkevää tehdä kahta pienempää salia. Lisäksi jatkovalmisteluun voidaan ottaa mukaan tarkastelu investointien tai niiden osan toteuttamisesta elinkaarimallilla.

(ON)

Kj

Edellä olevan valmistelun perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että Länsialueen palveluverkko rakennetaan selvitysryhmän vaihtoehdon 1 pohjalta seuraavin jatkotoimenpitein:

Käynnistetään välittömästi uudisrakennusten hankesuunnittelu, jonka pohjalta voidaan mahdollisimman nopeasti tehdä ratkaisu vaihtoehtojen 1A ja 1B välillä ja tarkentaa ratkaisu liikuntatilojen iltakäytön näkökulmasta.

Hankesuunnittelun rinnalla käynnistetään välittömästi asemakaavojen laadinta, joissa Sammonlahdessa koulun ja päiväkodin tontille varataan noin 6 hehtaarin alue, johon sisältyy uusi tekonurmikenttä sekä Lappeen koulun alueella koulun ja päiväkodin tontille varataan runsaan 4 hehtaarin alue, joka sisältää Kampakujan lounaispuolella olevan rakentamattoman korttelialueen, katualuetta ja koulun yhteydessä olevan kenttäalueen.

Kourulan alueella käynnistetään välittömästi asemakaavan muutos, jolla mahdollistetaan uuden päiväkodin sijoittuminen sekä ratkaistaan nykyisen monitoimitalon tontin käyttö. Kourulan päiväkodin hankesuunnittelu käynnistetään samanaikaisesti kaavanlaadinnan kanssa. Päiväkodin tontille varataan noin 0,8 hehtaarin alue.

Kirjasto- ja nuorisotoimen tilat rakennetaan Sammonlahden koulun yhteyteen.

Kuusimäen koulun, Skinnarilan päiväkodin ja koulun, Lavolan koulun sekä Uus-Lavolan päiväkodin tonttien asemakaavamuutokset uutta käyttötarkoitusta varten käynnistetään. Palvelutuotannosta poisjäävät rakennukset siirretään välittömästi tilakeskuksen E-salkkuun. Palvelutuotannosta poistuvien tonttien ja rakennusten myynnissä tulee varmistaa rakennusten käyttö niin kauan kuin niitä tarvitaan palveluverkon muuttumisen siirtymävaiheessa.

Kh Asia jätettiin viikoksi pöydälle.

Merkittiin, että asiaa olivat esittelemässä kasvatus- ja opetustoimenjohtaja Tuija Willberg, kaavoitusarkkitehti Matti Veijovuori, tilakeskuksen johtaja Katri Tolvanen, strategia- ja rahoitusjohtaja Olli Naukkarinen, liikuntatoimenjohtaja Ilkka Oksman ja suunnittelija Timo Kalevirta.

Tuija Willberg, Matti Veijovuori, Katri Tolvanen, Ilkka Oksman ja Timo Kalevirta poistuivat klo 16.34 ja Olli Naukkarinen klo 16.46.